

NPD-verbod bezorgt Bondsregering hoofdbreken

Achtergrond - 8 februari 2002

(8 februari 2002) Het eerste voorstel sinds 1956 om een politieke partij door het federale constitutionele gerechtshof van de Bondsrepubliek te laten verbieden zou wel eens kunnen uitdraaien op een flinke nederlaag voor de regering. In 1956 verbood het Bundesverfassungsgericht in Karlsruhe de links-extremistische Kommunistische Partei Deutschlands. 46 jaar later moet een beslissing worden genomen over de rechts-extremistische Nationale Partei Deutschlands.

Het voorstel komt van de Bondsregering, de Bondsdag en de Bondsraad (respectievelijk de Tweede en Eerste Kamer van het Duitse parlement). Met uitzondering van de liberale FDP wordt het voorstel door alle politieke partijen gesteund. Ondanks deze zelden voorkomende eensgezindheid dreigt het mis te gaan. Mochten de rechters van het constitutionele hof de NPD niet verbieden, dan staan de democratische partijen in hun hemd - en zouden ze "zich vreselijk blameren", zoals het weekblad Der Spiegel schreef.

Het verzoek tot verbod van het constitutionele hof staat bol van citaten van informanten van de Duitse geheime diensten. Pijnlijk genoeg gaat het bij deze informanten ook om topfiguren van de NPD. Hun racistische, anti-grondwettelijke en antisemitische uitingen moeten bewijzen dat de partij strijdig is met het democratische staatsbestel. Tegelijkertijd zijn de informanten trouw aan de staat, spioneren zij in ruil voor geld in opdracht van de Duitse BVD. Heeft die BVD dus de partij beïnvloed? Dan zou een verbod van de baan zijn en de affaire compleet. Udo Holtmann, informant van de Duitse Binnenlandse Veiligheidsdienst, was partijleider van de NPD-afdeling Noordrijn Westfalen. NPD-functionaris Wolfgang Frenz werkte meer dan 30 jaar voor de BVD in Noordrijn Westfalen. Beiden waren en zijn toonaangevend in de donkere spelonken van de nazi-partij.

Of stuurde de NPD via de informanten doelgericht informatie, die aan de BVD werd voorgelegd? Holtmann heeft in elk geval 24 jaar geleden voor zijn spionage activiteiten toestemming gekregen van zijn toenmalige NPD-chef. Van deze

toewijding aan de staat van de antisemiet raakten de rechters in Karlsruhe in elk geval slechts toevallig op de hoogte - en prompt zegden ze de afspraken voor een mondelinge behandeling van de zaak af. De rechters voelden zich gebruuskeerd en waren natuurlijk ontstemd, omdat hun belangrijke informatie was onthouden.

Nu zit de zaak flink in het slop. Het werk van de geheime diensten is zo geheim, dat zelfs binnen een dienst slechts een handjevol ingewijden weet, wie daadwerkelijk informant is. En die enkelingen zijn niet bereid hun bronnen prijs te geven. Bovendien kunnen nog niet ontmaskerde informanten niet naderhand uit de akten worden gehaald, omdat de spionnen dan ontmaskerd zouden worden. Ook de NPD zou dan weten om wie het gaat, want de partij heeft inzage in de processtukken. De afloop van het proces is dus nog geheel onduidelijk. De politieke verantwoordelijkheid voor alle tegenslagen draagt de Bondsregering.

Regering Schröder in crisis

Bovendien is er - aan het begin van de verkiezingscampagne - een dieptepunt in de stemming bij de regering Schröder. Niet alleen is dreigt een berisping vanuit Brussel vanwege de (te hoge) staatsschuld. De Europese partners zetten Duitsland ook onder druk wegens de geplande aankoop van het nieuwe militaire vliegtuig, de A 400 M, waarvoor de Duitsers nog geen financiering hebben gevonden. Ook in de gezondheids- en verkeerspolitiek heeft het kabinet sinds kort flink wat tegenwind te verduren. En nu dan ook nog de dreigende tegenslag bij het NPD-verbod, dat - in het geval het misloopt - door de rechts-extremisten in het verkiezingsjaar publicitair kan worden uitgebuit.

De affaire berokkent vooral schade aan SPD-minister van Binnenlandse Zaken Otto Schily, op wie Schröder al zijn hoop voor de verkiezingscampagne had gevestigd. Schily geniet vanwege zijn *law-and-order* politiek *zelfs* bij de oppositie respect en moet het de christen-democratische kandidaat voor het kanselierschap Stoiber van de CSU in Beieren onmogelijk maken rechtse kiezers te trekken. Schily's tegenspeler is uitgerekend de vroegere links-extremistische Horst Mahler, die zich aan het begin van de jaren zeventig door (oud-advocaat) Schily heeft laten verdedigen.

Tegenwoordig is Mahler raadsman van de NPD. De pijnlijke fouten en het geklungel bij het voorstel tot verbod zijn koren op zijn molen. Als er een politicus het slachtoffer wordt, is dat Schily. Ironisch genoeg was het uitgerekend deze minister van Binnenlandse Zaken die zich twee jaar geleden zelf nogal sceptisch had uitgelaten over een procedure die zou moeten leiden tot het verbieden van de NPD.

Jörg Schäfer werkt bij de website van het Duitse Handelsblatt in Düsseldorf.

Tijdens de uitwisseling van het [Journalistenstipendium Duitsland-Nederland](#) in 1997-1998 was hij te gast bij Radio West in Den Haag.

[Verfassungsschutz gegen Rechtesxtremismus](#)

[Verfassungsschutz Nordrhein-Westfalen](#)

[Verfassungsschutz Baden-Wuerttemberg](#)

[Verfassungsschutz Rheinland-Pfalz:](#)

[Verfassungsschutz Sachsen](#)

[Der Bundesbeauftragte für den Datenschutz, Verfassungsschutz, Militärischer Abschirmdienst, Bundesnachrichtendienst](#)

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel:

<https://duitslandinstituut.nl/artikel/2476/npd-verbod-bezorgt-bondsregering-hoofdbrekens>